

De Schilderijtentoonstelling van Moessorgsky.

“Het is vandaag de hele dag rommelen en rotzooien tot we straks tot een eenheid komen.”

Dit is niet zomaar een beginzin maar die van de dirigent van vandaag net voordat de orkestleden hun plaatsen hebben ingenomen. Dat belooft wat.

Piepen, stemmen, strijken en het bekende welkomstwoord voor veel bekende en onbekende gezichten.

De dirigent neemt de partituur en laat die zien aan het orkest dat inmiddels is neergestreken. “Dit zijn een heleboel noten en die worden samen de Schilderijtentoonstelling. De Schilderijtentoonstelling kent vele interpretaties en orchestraties van het van oorsprong pianostuk.”

“We gaan het voornamelijk hebben over de stukken die we wél kunnen spelen. Niets is gemakkelijker dan het weglaten van moeilijke stukken.”

“De eerste promenade lijkt me wat onrustig. Hebben we soms haast? Het lijkt een probleem maar is het nog niet.”

Moessorgsky was een tijdgenoot van Van Beethoven. Hij klinkt echter veel moderner. Was een avant-gardist avant la lettre en zijn tijd dus ver vooruit.

Men strijkt en blaast en puft en zucht. Thuis was het al moeilijk. Hier moet je ook nog op de anderen letten hoewel dat ook weer een zekere mate van steun geeft. Vooral het tellen gaat moeizaam. Tot vijf gaat nog maar zes wordt al moeilijk en van 17 tellen rust raken we helemaal de tel kwijt.

“Tel niet. Kijk naar mij. Je moet het stuk leren kennen. Wat wil de muziek je vertellen.”

Dan volgen nog meer aanwijzingen en opmerkingen:

“Een diminuendo naar niks is beter dan een crescendo naar veel. Is ook artistieker zagezegd.”

“Altijd ademen voor de één. Als je correct ademhaalt, lijkt het alsof het gecomponeerd is.”

“Staat erbij dat dit hard moet? Waarom doe je het dan?”

“Er zit wat in. Ik weet niet wat?”

“Ik ben niet langzamer gaan klappen. Jullie zijn sneller gaan spelen.”

“Als het er niet staat, hoef je het ook niet door te strepen.”

Het lijkt allemaal zo logisch of toch ook weer niet?

De middagpauze komt als geroepen met soep zonder ballen en champignonsoep met paddestoelen. Heerlijk om de motor weer even op te laden.

In de Tuilerieën horen we de kinderen spelen. De gnoom is dan al lang verdwenen. Wij verdwijnen in de krochten van de catacomben met hun mysterieuze duisternissen. Op de dagelijkse markt worden de kwetterende nieuwtjes uitgewisseld en steelse roddels gefluisterd. In onze fantasie moeten wij zoeken naar de sfeer van het oude kasteel liefst in de Olivier B. Bommelstijl. Een verademing want het tempo is ook Bommeliaans. Vooral met veel weemoed, droefenis en tijdloosheid en met name langzaam en dat spreekt ons wel aan. “Mooi stuk” zegt een van de deelnemers.

“Mooi stuk. Ze vinden het mooi. Goed gedaan, Moessorgsky,” roept onze dirigent .

De Poort van Kiev hebben we nog niet zonder kleerscheuren bereikt. Ook al laten we de ossenkar doordenderen in een ritme dat veel sneller gaat dan de wielen draaien. Zelfs als de ossenwagen uit het zicht verdwijnt , weten de ossen het tempo nog steeds op te voeren. “Uit het zicht hoeft niet harder.” Na zo'n dag heerlijk hard werken en volop genieten, goede voornemens makend om te studeren in die drie weken die nog komen, willen we wel weer op huis aan. Veel energie opgedaan en ook kwijtgeraakt.

“Dat zo'n man het nog uithoudt met ons. Dat hij daar toch de energie voor heeft. Knap, knap” hoorde ik een dwarsfluit fluisteren. Na de wijn zonder chagrijn besluiten wij tot vertrek. Eigenlijk het liefst op de ossenkar met de muziek van Moessorgsky in onze oren.

Inge Gorris (een dwarse fluitser)

Bilthoven, 1 april 2012.